

blev Raad dertil. Jeg er bange for, at det vil vare ret længe, før vi faa Raad dertil, hvis vi ikke tage Reb i Sejlene overfor Militærvæsenet. Men hvorledes skulle vi saa faa Raad dertil? Ja, der ere Meningerne ogsaa delte. Socialdemokratiets Mening er udtalt i dette: Militærudgifternes Nedsættelse. Der er et udmærket Grundlag for at faa Raad til sociale Reformer. Men Højre i denne Sal som ude i Landet raaber paa nye Skatter, og disse Skatter skulle ikke være af den Beskaffenhed, som Socialdemokratiet ønsker det, Skatter, der lægge Byrden der, hvor Evnen er. Men det skal være Skatter, der ramme den store, almene Befolkning. De raabe paa Skat paa Kaffe, paa Livsfornødenheder i det hele. Ja, det er jo et gammelt Ønske hos Højre, det, der har været Højres Kærlighed altid: at operere med indirekte Skatter, at fylde Statskassen med disse til Fordel for — kan jeg tilføje — Militærvæsenet. Thi derved kunde man opnaa, at den almene Befolkning kom til at betale uden at ane det, uden at have nogen rigtig klar Forestilling om, at det var dem, der betalte det.

I Anledning af Spørgsmaalet om sociale Reformer taler det samme Partis Talsmænd om Hjælp til Selvhjælp. Det Princip skulle vi i Fremtiden have indført. Det forekommer mig, at man her raaber paa noget, som finder Sted i alle de Tilfælde, hvor der er gennemført sociale Reformer. Der er ikke gennemført en eneste social Reform, uden at den Befolkning, der har faaet Gavn deraf, har ydet Selvhjælp, og jeg tror, det vil være uhyre vanskeligt at faa mere Selvhjælp til den Hjælp, man yder dem, end alt er ydet.

Jeg skal først tage Alderdomsunderstøttelsen. Man vil forundre sig over, at jeg begynder med den, fordi man mener vel, at her ydes ingen Selvhjælp — samme Alderdomsunderstøttelse ønsker man fra en vis Side at faa afløst af en tvungen Folkeforsikring —, men jeg vil dog sige, at paa Alderdomsunderstøttelsens Omraade præsteres der en meget stor Selvhjælp fra deres Side, der faa Nytte af den. Det sene Tidspunkt i Arbejdernes og Smaaakaarsfolks Liv, hvorpaa denne Alderdomsunderstøttelse kan opnaas, bevirker, at disse i den forudgaaende Tid maa yde en vældig Selvhjælp, maa give Slip paa mange af Livets Goder, de maa klare sig under smaa økonomiske Forhold, og der kommer for dem det Tidspunkt, da de af den private Arbejdsgiver kastes i Brokkassen og ere ret uheldigt stillede. De yde i den Tid, de maa vente paa Alderdomsunderstøttelsen,

en meget stor Selvhjælp, ikke direkte, men ved den Energi, de maa lægge for Dagen for økonomisk at holde sig oven Vand og for ikke at komme til at ty til Fattighjælp, hvilket vilde forhindre dem i at faa Alderdomsunderstøttelse.

Til Arbejdsløshedskasserne, som man ogsaa har et godt Øje til, ydes der i Virkeligheden ogsaa en vældig Selvhjælp fra Arbejdernes Side. Naar Staten har ofret en Million paa denne Sag, have Arbejderne selv ogsaa ofret en Million derpaa. Jeg synes, det er en stor Selvhjælp.

Ogsaa med Hensyn til Sygekasserne kan den Selvhjælp, der ydes af dem, der nyde godt af disse, sidestilles med den Hjælp, der ydes af Staten. Selvhjælpen er der af meget stort Omfang. Maa jeg for Resten her gøre den Sidebemærkning, at der er den Fejl — hvori den ligger, ved jeg ikke og skal ikke udtale mig om — ved Sygekasseloven, at der er en ret stor Fare for, at Lægerne i Fremtiden ville komme til at tage hele Statstilskuddet, og det er vel i Grunden ikke Meningen dermed, Jeg kan om Hjelpekasserne sige det samme, som jeg har sagt om Alderdomsunderstøttelsen. Selv om der ikke ydes direkte Pengebidrag fra de understøttedes Side til den Hjælp, der faas fra Hjelpekasserne, maa det høje Ting endelig ikke tro, at der ikke ydes en vældig Selvhjælp af den arbejdende Befolkning, for at den overhovedet kan faa Nytte af Hjelpekasserne, hvor karrig denne Hjælp end kan være.

Saa har der været Tale om Enkeforsørgelse og Børneforsorg. Jeg vil gerne lægge et godt Ord ind for, at dette Spørgsmaal, der synes at møde Velvillie fra alle Sider, meget hurtigt maa blive løst. Jeg vil sige med det samme, at der kan paa Hjelpekasseinstitutionens Omraade ydes et meget stort Bidrag til Spørgsmalets Løsning. Men det er dog kun, hvor der findes velsindede og humane Kommunalraade, at dette kan lade sig gøre. Men jeg vil for øvrigt ogsaa gerne sige, at angaaende Enkeforsørgelsen maa vi være enige om, at selv om denne Sag kan gennemføres paa samme Grundlag som det, hvorpaa Alderdomsunderstøttelsen og Hjelpekasserne hvile, vil det være nødvendigt for disse Enker at yde en meget stor Selvhjælp. Jeg skal tage et Eksempel fra min egen Kommune, dels for at belyse, at Hjelpekasserne kunne tage Spørgsmaalet op i nogen Maade, naar Sogneraadene og Kommunalraadene ere velsindede og humane, dels ogsaa for at belyse den Selvhjælp, som der fra Enkernes Side maa til for